

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
Christiansborg
1240 København K

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

T 72 20 50 00
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748
EAN 5798000398566

Beskæftigelsesudvalget har i brev af 13. november 2013 stillet følgende spørgsmål nr. 84 (BEU alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Jørgen Arbo-Bæhr (EL).

11. december 2013

J.nr. 20130084102

Spørgsmål nr. 84:

"ILO angiver, at ca. 3000 personer dør årligt af dårligt arbejdsmiljø i Danmark. Der foreligger oplysninger om 1300 døde af arbejdsbetinget kræft fra Kræftens Bekæmpelse og 1400 af følgesygdomme af dårligt psykisk arbejdsmiljø.

Derudover er der andre dødsårsager. Ministeren bedes på denne baggrund redegøre for;

- hvor mange der årligt dør af dårligt arbejdsmiljø i Danmark? I svaret ønskes redegjort for årsagerne med angivelse af antal døde specificeret
- overvejelser om omfanget af mørketal, således at det muligvis kun er muligt at angive et minimumstal
- hvad de tilsvarende tal er for Sverige?
- hvorledes forskelle mellem Danmark og Sverige kan forklares, når tallene er korrigeret for indbyggertal?
- forklaringen på, hvorfor der med så mange døde på grund af dårligt arbejdsmiljø ikke rejses straffesager mod de ansvarlige?"

Endeligt svar:

Det er af helt afgørende vigtighed for mig, at alle, der går på arbejde i Danmark, har et sundt og sikkert arbejdsmiljø. Det er ikke acceptabelt, at man kan blive syg af eller komme til skade på arbejde.

Jeg har indhentet en udtalelse fra Arbejdstilsynet, som har oplyst følgende:

"ILO anslår i en opgørelse på deres hjemmeside, at den samlede arbejdsrelaterede dødelighed i Danmark er 2.077 tilfælde om året. ILO's tal baserer sig på en finsk model til beregning af bidraget fra forskellige dødsårsager til den samlede arbejdsrelaterede dødelighed og inddrager oplysninger om antallet af dødsfald som følge af arbejdsulykker, den beregnede dødelighed på grund af arbejdsrelaterede sygdomme, bl.a. kræft og hjerte- karsygdomme, samt den beregnede dødelighed på grund af farlige kemiske stoffer. Beregningerne baserer sig på data fra 2003.

For de enkelte delspørgsmål kan Arbejdstilsynet oplyse, følgende:

a) hvor mange der årligt dør af dårligt arbejdsmiljø i Danmark?

Generelt er beregninger om dødsfald som følge af dårligt arbejdsmiljø behæftet med stor usikkerhed, og tallene skal tolkes med forsigtighed. Der må derfor skelnes mellem oplysninger om faktiske dødsfald, der er sket i forbindelse med arbejde, og oplysninger, der er tilvejebragt via statistiske og matematiske modeller til beregning af dødeligheden.

Ifølge Arbejdstilsynets register over anmeldte arbejdsulykker er der siden 2007 anmeldt omkring 40 dødsfald i forbindelse med arbejdsulykker om året. Dødsulykkerne i årene fra 2008 til 2012 er mest hyppigt sket ved, at skadelidte er blevet ramt af en genstand, herunder fx nedfaldent gods (i alt 75 tilfælde), er blevet klemt eller mast (i alt 44 tilfælde), og ved fald (i alt 40 tilfælde).

I Arbejdstilsynets register over anmeldte erhvervssygdomme registreres ikke dødsfald som følge af en erhvervssygdom. Registret kan derfor ikke bruges til at belyse spørgsmålet om, hvor mange der faktisk dør årligt af sundhedsskadelige påvirkninger i deres arbejdsmiljø.

Der findes teoretiske estimater af dødeligheden som følge af erhvervssygdomme. Således vurderes det i en rapport fra Statens Institut for Folkesundhed fra 2006, ud fra samme finske model som nævnt ovenfor, at der hvert år dør ca. 2.000 danskere på grund af erhvervssygdomme.

I samme rapport anslås det, at der årligt kan relateres ca. 1.400 dødsfald til psykisk arbejdsmiljøbelastning. Her kendes den præcise dødsårsag dog ikke.

I en rapport fra Kræftens Bekæmpelse fra 2005 anslås det, at 1.300 kræfttilfælde om året kan skyldes arbejdsmiljøet. Der er ingen oplysninger, om alle tilfælde er dødelige. Beregningerne hviler på en antagelse om, at 2-4 pct. af alle kræftsygdomme kan tilskrives kendte påvirkninger i arbejdsmiljøet som medvirkende årsag.

b) overvejelser om omfanget af mørketal

I forbindelse med dødsulykker vurderes der ikke at være mørketal. Det vurderes, at alle dødsulykker, der er omfattet af pligten til at anmelde arbejdsulykker, bliver anmeldt.

Omfanget af mørketal kan ikke vurderes for dødeligheden som følge af erhvervssygdomme, da der er tale om beregninger.

c) hvad de tilsvarende tal er for Sverige?

Det svenske Arbejdstilsyn oplyser, at der i Sverige ikke findes faktiske opgørelser af arbejdsrelateret dødelighed. Der findes kun – ligesom for Danmarks vedkommende – teoretiske beregninger, som forsøger at anslå, hvor mange tilfælde, der kan være tale om. Sverige er ligesom Danmark nævnt i ILO's opgørelse, der angiver, at 3.200 årligt dør af dårligt arbejdsmiljø i Sverige. I Sverige er der siden 2009 sket knapt 60 dødsulykker om året.

d) hvorledes forskelle mellem Danmark og Sverige kan forklares, når tallene er korrigeret for indbyggertal?

Ifølge ILO's beregninger af den samlede årlige dødelighed på grund af dårligt arbejdsmiljø ligger Sverige noget lavere (ca. 7 pct.) end Danmark, når der tages høj-

de for indbyggertallet i de to lande i 2003; henholdsvis 5,4 mio. i Danmark og 8,9 mio. i Sverige.

Arbejdstilsynet har ikke data eller oplysninger i øvrigt, der gør det muligt at oplyse årsagerne til de relative forskelle mellem de beregnede tal for Sverige og Danmark.

Sammenlignes forekomsten af dødsulykker i 2012, ligger Sverige ca. 12 pct. lavere end Danmark. Det bemærkes i den sammenhæng, at i 2003 var forekomsten af dødsulykker i forhold til befolkningens størrelse ca. 51 pct. lavere i Sverige end i Danmark. Forskellen mellem Sverige og Danmark for så vidt angår dødsulykker er således reduceret betydeligt fra 2003 til 2012.

e) forklaringen på, hvorfor der med så mange døde på grund af dårligt arbejdsmiljø ikke rejses straffesager mod de ansvarlige?"

Arbejdstilsynet fører tilsyn med virksomhederne med henblik på at forebygge arbejdsmiljøproblemer, og et af formålene med straffesager for overtrædelse af arbejdsmiljøloven er at forebygge, at ansatte fremover udsættes for en sundhedsskadelig påvirkning.

Arbejdstilsynet rejser ca. 500-600 straffesager om året for arbejdsmiljølovovertrædelser. Antallet har ligget nogenlunde konstant de seneste seks år. Straffesagerne rejses både ved arbejdsulykker, der har medført personskade eller dødsfald og i tilfælde hvor der er fremkaldt fare for liv eller helbred. Det betyder, at Arbejdstilsynet også rejser straffesager, hvis det af den konkrete sag fremgår, at der er fremkaldt fare for liv eller helbred f.eks. ved arbejde med asbest, opløsningsmidler eller udsættelse for svejserøg. Det gælder selvom der ikke er indtrådt en ulykke eller en sygdom eller tilkendt erstatning herfor.

For at Arbejdstilsynet kan rejse en straffesag, er det en betingelse, at der er begået en arbejdsmiljølovovertrædelse. Endvidere skal det være muligt at fastslå, hvem der er ansvarlig for overtrædelsen. I arbejdsmiljøsager vil det typisk være en virksomhed, da det er arbejdsgiveren, der har det primære ansvar for arbejdsmiljøet. Overtrædelsen skal være resultatet af en bevidst handling eller af grov uagtsomhed. Alle ovenstående betingelser skal kunne bevises.

Der er ikke nødvendigvis begået en strafbar overtrædelse af arbejdsmiljøloven, selvom en person får tilkendt erstatning efter arbejdsskadeloven.

Arbejdstilsynet rejser ikke straffesager ved dødsfald på arbejdspladsen, som følge af fx blodprop eller ved overtrædelse af anden lovgivning (fx færdselsloven)."

Jeg kan henholde mig til Arbejdstilsynets oplysninger.

Venlig hilsen

Mette Frederiksen